

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»

НАКАЗ

05 03 2018

№ 107

Київ

Про затвердження Концепції
внутрішнього забезпечення
якості навчання і викладання

Відповідно до Ухвали Вченої Ради НаУКМА (протокол № 2 від 22 лютого 2018 року)

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Концепцію внутрішнього забезпечення якості навчання і викладання (додається).
2. Виставити Концепцію на сайті НаУКМА.

Президент

А.А. Мелешевич

Т.в.о. керівника відділу
«Центр забезпечення якості освіти»

Т.А. Антонюк

Додаток до наказу
від 05 03 2018 року № 107

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»**

КОНЦЕПЦІЯ

ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

Ухвалено Вченою радою

Протокол №2 від « 22 » лютого 2018 року

**КИЇВ
2018**

Концепція внутрішнього забезпечення якості навчання і викладання Національного університету «Києво-Могилянська академія»

НаУКМА пропонує своїм студентам навчальні послуги та унікальну внутрішню культуру, що спрямовані на розкриття їхнього інтелектуального потенціалу, персональний розвиток, чесності, відповідальності, лідерських якостей, здатності критично мислити. Концепція забезпечення якості визначає політику університету в напрямі досягнення академічної досконалості (excellence). Термін «якість освітнього процесу» вживається в НаУКМА з погляду необхідного організаційного забезпечення. Натомість вимірюються окремо якість навчання і якість викладання.

Національний університет «Києво-Могилянська академія» несе відповідальність за якість своїх освітніх послуг і забезпечення цієї якості, спираючись на внутрішню академічну культуру могилянської громади (студентів, викладачів і співробітників), інтеграцію наукових досліджень та освітнього процесу, взаємодію та професіоналізм усіх своїх підрозділів. Якість НаУКМА спирається на власні місію, візію та цінності, принципи академічної свободи, відкритості до нових знань та критики, чесності і толерантності у ставленні до всіх своїх членів і партнерів.

Головні цілі та завдання внутрішньої системи забезпечення якості

1. Найкращі випускники;
2. Постійний розвиток репутаційного капіталу;
3. Створення інноваційної екосистеми з належною матеріально-технічною базою та зацікавленістю всіх співробітників у покращенні результатів своєї праці;
4. Вхідження до переліку 500 кращих університетів світу;
5. Задоволення вимог роботодавців, певних галузей індустрії або регіонів;
6. Реалізація проекту «Цифровий університет».

Забезпечення якості НаУКМА складається з наступних частин:

- Координація дій і забезпечення лідерства всіх суб'єктів освітнього процесу університету, оптимальний розподіл функцій та повноважень, прозорість прийняття рішень на всіх управлінських рівнях. Зокрема в НаУКМА у 2016 р. Були створені спеціальні підрозділи: Центр забезпечення якості освіти, що співпрацює з Комітетом Вченої Ради з якості освіти в режимі виконавчого підрозділу.
- Студентоорієнтоване навчання (problem-based learning), викладання та оцінювання.
- Система вільного творчого навчання (Liberal Arts Education, запроваджена у 1992 р.).
- Регулярний збір, обробка, розгляд (осмислення) і застосування (прийняття відповідних рішень) необхідної інформації про якість навчання, викладання та освітніх послуг в цілому через опитування студентів, викладачів, випускників і працедавців, а також з інших джерел.
- Забезпечення академічної добросовісності.
- Підвищення кваліфікації (професійне зростання) викладачів: власна система була запроваджена у 2017 р.
- Публічна діяльність НаУКМА з просування на загальнонаціональному рівні апробованих освітніх інновацій, забезпечення доступності всієї важливої інформації про НаУКМА для могилянської громади, а також комунікація із

Різець

стейхолдерами: працедавцями, батьками, органами державної влади, загальноосвітніми закладами, громадськими організаціями та різними вітчизняними і зарубіжними партнерами.

- Розробка та запровадження сучасних освітніх та сертифікатних програм.
- Застосування інноваційних технологій та методик викладання. Формування методичних матеріалів для забезпечення навчального процесу.

Контроль якості освіти здійснюється в НаУКМА у двох видах: контролюється якість процесів та постійно враховується якість результату. Мета системи контролю – визначення якості управлінських та академічних процесів в університеті: якості забезпечення освітнього процесу, якості викладання, якості курсів, якості підготовки студентів, а також відповідність випускників кваліфікаційним вимогам за відповідними спеціальностями; підготовка вихідної інформації для прийняття управлінських рішень щодо подальшого вдосконалення та розвитку системи якості університету.

Для визначення процедур забезпечення якості освітніх послуг в НаУКМА розроблений пакет документів системи управління якістю освітньої діяльності:

- «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Кієво-Могилянська академія»;
- «Положення про відділ “Центр забезпечення якості освіти НаУКМА»;
- «Положення про рейтингову систему оцінювання знань в НаУКМА»;
- «Положення про порядок реалізації права на міжнародну академічну мобільність»;
- «Тимчасове положення про порядок перевірки письмових робіт студентів НаУКМА на відповідність вимогам академічної доброчесності»;
- «Положення про кваліфікаційну роботу»;
- «Положення про порядок створення, організацію і роботу Екзаменаційної комісії в НаУКМА»;
- «Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників НаУКМА»;
- «Положення про конкурс на здобуття премії «Викладач року» в НаУКМА»;
- «Методичні рекомендації з розроблення освітніх програм»;
- «Методичні вимоги до структури та змісту навчальних планів підготовки бакалаврів та магістрів»;
- «Методичні вимоги до порядку проведення запису на вибіркові дисципліни за допомогою системи автоматизованого запису»

та інші нормативні документи.

Пігук

Навчальні плани спеціальностей в нормативній та вибірковій частинах. Кількість кредитів вибіркової частини навчальних планів освітнього рівня бакалавр становить не менше 75 кредитів ЄКТС, що складає 31,25% від загальної кількості кредитів, з них на дисципліни вільного вибору студента відводиться не менше 25 кредитів. Кількість кредитів вибіркової частини навчальних планів освітнього рівня магістр становить до 35 кредитів ЄКТС, що складає 29% від загальної кількості кредитів, з них на дисципліни вільного вибору студента відводиться не менше 10 кредитів. Починаючи з 1992 р. В НаУКМА діє система LiberalArtsEducation, що дозволяє студентам вільно обирати курси із загального переліку понад 3000 дисциплін. Сьогодні вона повністю автоматизована.

В НаУКМА розроблені освітні програми всіх спеціальностей, що відповідають сучасним вітчизняним і міжнародним освітнім стандартам та націлені на підготовку висококваліфікованих фахівців, які успішно конкурують на ринку праці. Загалом НаУКМА здійснює підготовку за 22 освітніми програмами освітнього ступеня бакалавр та 27 освітніми програмами освітнього ступеня магістр.

Також, в НаУКМА для студентів існує можливість запису на сертифікатні програми. У разі успішного опанування студент отримує підтверджуючий сертифікат.

Здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм. Центром забезпечення якості освіти НаУКМА проводиться регулярний моніторинг якості викладання і якості навчальних курсів шляхом on-line опитування студентів, викладачів, випускників і працевлаштованих. Також може здійснюватися тестування, аналіз результатів сесій, контроль якості самостійної роботи студентів, контроль за проходженням студентами практик, проведення ректорських контрольних робіт, аналіз атестації здобувачів вищої освіти та моніторинг працевлаштування випускників. На факультетах проводяться конференції з управління якістю освітнього процесу. Навчально-методичним центром здійснюється аналіз робочих програм дисциплін та навчально-методичних матеріалів. Питання якості навчання і викладання та організації освітнього процесу розглядаються Навчально-методичною комісією, Комітетом з якості Вченої Ради та самою Вченою Радою НаУКМА.

Внаслідок такої діяльності:

1. вдосконалюється зміст освітніх програм;
2. запроваджуються нові дисципліни, що відповідають вимогам ринку праці; що пов'язані з вимогами організації сучасних наукових досліджень; що потрібні для персонального розвитку студентів НаУКМА;
3. пропонуються дисципліни, що викладаються англійською мовою;
4. вдосконалюються та приводяться у відповідність до європейських стандартів навчально-методичні матеріали з забезпечення дисциплін.

В НаУКМА проводиться регулярне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників НаУКМА та оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті НаУКМА.

Для визначення, в якій мірі здобувачами вищої освіти досягнуті навчальні результати, здобуті певні компетентності та інші цілі освітньої програми, в НаУКМА з 1992 р. діє рейтингова система оцінювання знань. Ця система застосовується з метою підвищення якості навчання шляхом стимулювання роботи студентів упродовж усього семестру та створення умов для прояву кожної особистості, а також заради підвищення

Пігел

об'єктивності оцінки підсумків усіх видів освітньої діяльності. Для кожної дисципліни викладачем встановлюються критерії оцінювання знань, розробляються правила оцінювання навчальних результатів студентів та встановлюється система балів, які отримує студент у процесі виконання усіх видів робіт та контрольних заходів. Ці вимоги обов'язково доводяться до кожного студента. За результатами семестрового контролю складаються рейтинги успішності студентів. Рейтинговий список студентів оприлюднюється на офіційному веб-сайті НаУКМА.

Щорічно проводиться аналіз кадрового забезпечення кафедр для кожної спеціальності згідно з Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів освіти затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187.

Щорічно в НаУКМА проводиться конкурс «Викладач року». Метою конкурсу є підтримка творчої діяльності професорсько-викладацького складу, стимулювання зростання його викладацької майстерності, публічне визнання викладачів, які мають високі досягнення в науковій та освітній діяльності. Кандидатури учасників конкурсу визначаються колективами кафедр, студентськими колективами. Одним з етапів конкурсу є опитування студентів. Переможці конкурсу одержують грошові премії.

Розширенню фахових компетенцій студентів НаУКМА сприяє їхня наукова діяльність, зокрема участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт та в конкурсах наукових робіт, що проводяться різноманітними організаціями і фондами. Також залучення студентів до виконання науково-дослідних тем, що виконуються на кафедрах і в наукових центрах; публікація студентами НаУКМА наукових статей, тез доповідей; здобуття молодими вченими та студентами державних академічних та іменних стипендій. Окрім того, з ініціативи та зусиллями молодих учених та за підтримки кафедр проводяться щорічні міжнародні та всеукраїнські студентсько-аспірантські конференції,

Також, формуванню професійних компетенцій сприяє проведення бізнес-ігр, за підсумками яких найкращі студенти отримують можливість проходити стажування в компаніях.

Академічна мобільність студентів та викладачів. НаУКМА активно сприяє участі студентів, викладачів та співробітників у програмах академічної мобільності. Міжнародна академічна мобільність (non-degreecreditmobility) для студентів НаУКМА здійснюється за:

- двосторонніми угодами між НаУКМА та партнерськими університетами;
- програмою Erasmus+ KA 1 InternationalCreditMobility;
- іншими проектами (зокрема фінансованими проектом «Євразія», Норвегія).

Для викладачів і неакадемічних співробітників НаУКМА пропонується мобільність за проектами Erasmus+ KA 1 InternationalCreditMobility. Інформація щодо можливостей академічної мобільності представлені на веб-сайті НаУКМА і широко промотуються.

Необхідною умовою якісної підготовки здобувачів вищої освіти і забезпечення рівня викладання є підвищення кваліфікації (професійний розвиток) науково-педагогічних працівників. Підвищення кваліфікації, у т.ч. стажування, спрямовується на оволодіння, оновлення та поглиблення працівниками спеціальних фахових, науково-методичних, педагогічних, соціально-гуманітарних, психологічних, правових,

економічних та управлінських компетенцій, включає в себе вивчення вітчизняного і зарубіжного досвіду, що сприяє якісному виконанню ними своїх посадових обов'язків.

Запроваджено власну систему професійного розвитку (підвищення кваліфікації) викладачів п.н. Школа професійного розвитку викладачів при НаУКМА, що входить до компетенції Центру забезпечення якості. Обсяг програми – 140 годин (80 – очна частина, 60 – для самостійної роботи). Після завершення навчання видається Сертифікат державного зразка. Також проводяться навчання викладачів у спеціальних літніх і зимових «ШколахПрофі+», заснованих працедавцями-випускниками НаУКМА. Підвищення кваліфікації має на меті насамперед збільшити викладацькі компетентності викладачів.

Постійно проводяться тренінги за участю вітчизняних та міжнародних фахівців. Щорічно підвищення кваліфікації проходять педагогічні, наукові, науково-педагогічні працівники, відповідно до графіку. Для викладачів і співробітників НаУКМА функціонують курси англійської мови, різноманітні навчальні семінари і тренінги з метою підвищення рівня користування сучасними технічними засобами та інформаційними технологіями.

НаУКМА забезпечений власними інформаційними системами та необхідними ресурсами для ефективного управління навчальним процесом, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою. Здійснюється підтримка та розвиток сервісів, спрямованих на ефективне управління освітнім процесом, його покращення та оптимізацію за такими напрямками:

- QA (qa.ukma.edu.ua). Основна мета системи – електронне опитування студентів щодо якості викладання та якості курсів у НаУКМА.
- Система konkurs (konkurs.ukma.edu.ua). Для відображення перебігу вступної кампанії НаУКМА.
- Система автоматизованого запису (САЗ) – розробка НаУКМА, оформлено Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір «Комп'ютерна програма «Автоматизований запис на дисципліни вільного вибору»»).
- Автоматизованої системи управління навчальним процесом (АСУНП) «Оптіма».
- Впроваджено проект DistEdu: на платформі MOODLE.
- Понад 300 дисциплін (програма курсів та рекомендована література) представлено в сервісі «Матеріали до курсів» у середовищі АБІС ALEP 500 наукової бібліотеки НаУКМА.
- Викладачі використовують корпоративне середовище Office 365 (підпрограми Teams, OneDrive та ін.) для навчального процесу та спілкування зі студентами.
- Створені спеціалізовані продукти та проекти:
 - ALEPH (бібліотека);
 - eKMAIR (інституційний репозитарій);
 - OpenJournalSystem (могилянські журнали);

Підпис

— ОМЕКА (цифрова бібліотека).

Проект «Цифровий університет» розглядається як пріоритетний: НаУКМА прагне стати найбільш технологічним університетом у Східній Європі через імплементацію новітніх інформаційних технологій в освітній процес, наукову діяльність, менеджмент з метою підвищення якості, поглиблення міжнародної інтеграції, забезпечення рівного доступу до якісної освіти.

Забезпечення публічної інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації. На веб-сайті НаУКМА постійно розвивається та насичується е-середовище, де міститься повна інформація про факультети, кафедри, спеціальності, освітні програми, пакет ЕКТС тощо.

Велика увага в НаУКМА приділяється роботі з профорієнтації абітурієнтів. Університет бере участь в освітніх форумах та виставках для абітурієнтів, двічі на рік проводить Дні відкритих дверей. Започатковано проект «Амбасадор НаУКМА», метою якого є виступи студентів НаУКМА у школах з розповідями-презентаціями про переваги та особливості навчання в університеті.

Важливою складовою процесу забезпечення якості навчання і викладання в НаУКМА є дотримання принципів академічної доброчесності. Запобігання плагіату, різні форми пропагування доброчесності, навчання академічному письму виступають важливими інструментами недопущення порушень цих принципів. Одним з головних напрямів діяльності Центру забезпечення якості освіти є створення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників Університету та здобувачів вищої освіти. Для цього використовується антиплагіатна система StrikePlagiarism. За допомогою цієї системи проводиться перевірка підсумкових студентських робіт на предмет виявлення збігів у текстах. Виявлені збіги у випускових роботах опрацьовуються відповідними комісіями на кафедрах. Плануються також перевірки наукових праць перед публікацією та дисертацій. Крім того, з метою зміцнення принципів доброчесності в НаУКМА посеместрово проводиться on-line опитування викладачів та студентів щодо якості освітніх послуг.

Якість університету безпосередньо пов'язана з успішністю його випускників. Тому в НаУКМА починаючи з 1996 р. успішно функціонує Центр кар'єри та працевлаштування. Основними завданнями Центру є:

- допомога студентам та випускникам НаУКМА у пошуках роботи;
- формування якостей успішності (соціальних умінь, практичних навичок, softskills) молодого фахівця та адаптація до сучасних вимог на ринку праці;
- формування тісних, суспільно важливих традицій співпраці бізнесу та вищої освіти.

Для виконання поставлених цілей Центр проводить різноманітні тренінги, семінари та майстер-класи. Запроваджено новий онлайн-проект для студентів та випускників «Кар'єра: крок за кроком. Корисності». Протягом багатьох років працює навчальний проект для студентів «Профі +», заснований випускниками НаУКМА, які є одночасно працедавцями. Цей проект головним чином спрямований на передачу студентам НаУКМАsoftskills (презентації, комунікації, командної взаємодії, розв'язання конфліктів, управління проектами тощо). Також в НаУКМА багато років функціонує програма регулярних зустрічей успішних випускників НаУКМА зі

Підпис

студентами своїх факультетів з метою передачі свого досвіду й кращої адаптації випускників до динамічних вимог ринку праці.

З метою з'ясування реального профілю випускника НаУКМА, Центр забезпечення якості освіти провів опитування випускників і працедавців. Анкета містила лише відкриті питання, спрямовані на з'ясування позитивних та негативних рис випускника НаУКМА, а також плюси і мінуси навчання у Могілянці. За рекомендаціями звіту цього опитування Вченою радою НАУКМА було прийнято рішення більше уваги приділити практичним навичкам студентів, а також розробити стандарт випускника НаУКМА із softskills.

Щороку в НаУКМА проводиться загальноуніверситетський «Ярмарок Кар'єри», в рамках якого працедавці пропонують вакансії на постійну і тимчасову роботу, програми стажування у провідних компаніях.

Пігак